

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного та інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК 10. Конституційне право України та місцеве самоврядування
(обов'язкова)

Реалізується в межах освітньої програми *Соціальне забезпечення*
за спеціальністю *І10 «Соціальна робота та консультування»*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми 2026

Розробник:

Олег

Олег РОГОВЕНКО, д.ю.н., професор, професор кафедри
адміністративного та інформаційного права

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри адміністративного та інформаційного права	протокол від <u>17.06</u> № <u>4406</u> <u>ч. 16</u>
	Завідувач кафедри <u>Ірина</u> АРИСТОВА

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Олег
(підпис)

Олег РОГОВЕНКО
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП

Марина
(підпис)

Марина КУЗНЕЦОВА
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Ірина Аристова
(ПІБ)
Ірина Аристова
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Тарас Тарас
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ					
1.	Назва ОК	Конституційне право України та місцеве самоврядування			
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет / Кафедра адміністративного та інформаційного права			
3.	Статус ОК	Обов'язкова			
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	110 Соціальна робота та консультування			
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)				
6.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається протягом I семестру			
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)			
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	II семестр	44	30	-	76
8.1	Заочна форма II семестр	10	10		130
9.	Мова навчання	українська			
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Роговенко Олег Володимирович, д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративного та інформаційного права, кабінет 123 г			
11.1	Контактна інформація	кабінет - 123г, ел. пошта - o.rogoenko@snaeu.edu.ua , консультації – щопонеділка, з 13:00 год. до 14:00 год.			
11.	Загальний опис освітнього компонента	Навчальна дисципліна «Конституційне право України та місцеве самоврядування» є фундаментальною складовою підготовки фахівців у сфері соціального забезпечення. Її вивчення спрямоване на формування у студентів цілісного розуміння механізмів реалізації державної влади та місцевого самоврядування як гарантів конституційного права людини на соціальний захист. Особливістю курсу є його адаптація до сучасних реалій цифрової трансформації суспільства. Програма охоплює правові аспекти функціонування «цифрової держави», зокрема використання платформи «Дія», Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) та інструментів електронної демократії на рівні територіальних громад. Студенти вивчають конституційні засади соціальної держави не лише як теоретичний конструкт, а як практичну систему сервісів, що базуються на принципах доступності, прозорості та сталого розвитку.			
12.	Мета освітнього компонента	Метою викладання дисципліни є формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо конституційно-правового регулювання суспільних відносин, організації публічної влади та забезпечення прав людини в Україні з особливим акцентом на соціальну складову.			
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Громадянська освіта, Історично-філософські студії, Вступ до			

	освітніми компонентами ОП	спеціальності та основи наукових досліджень 2. Освітній компонент є основою для: Соціальна робота в громадах, Трудове право та основи охорони праці, Система соціального забезпечення та страхування, Право соціального забезпечення: європейські стандарти та законодавство України.
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час викладання курсу послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»), є використання здобувачами: <i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; <i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; <i>фабрикації</i> - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; <i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; <i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; <i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; <i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; <i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне

		проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
15.	Ключові слова	Конституційний лад, верховенство права, суверенітет, конституційні правовідносини, поділ влади, конституційно-правовий статус людини і громадянина, органи державної влади, конституційний контроль, принципи конституційного права, місцеве самоврядування.
16.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3780

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹						Як оцінюється РНД
	ПРН 4	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 22	
ДРН 1. Вільно оперувати нормами Конституції України та міжнародних актів для аналізу правомірності надання соціальних послуг, пільг та гарантій, а також забезпечувати їх реалізацію з дотриманням принципів недискримінації та верховенства права.	x		x			x	Проведення модульного контролю; опитування, вирішення практичних завдань
ДРН 2. Правильно визначати співвідношення громадянського суспільства і правової держави, давати правовий аналіз конкретних правовідносин, правильно аналізувати види і зміст зобов'язань, знати конституційно-правові основи територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні		x			x		Проведення модульного контролю; опитування, вирішення практичних завдань
ДРН 3. Аналізувати принципи і структуру організації та діяльності державних органів, аналізувати державно-управлінські відносини,		x		x		x	Проведення модульного контролю; опитування, вирішення практичних завдань

правильно орієнтуватися в основних положеннях правових норм, знати положення конституційного закріплення місцевого самоврядування в Україні							
ДРН 4. Аналізувати особливості функціонування системи соціального забезпечення в умовах кризових ситуацій, розробляти алгоритми підтримки вразливих верств населення (зокрема ВПО) та використовувати правові механізми (включаючи конституційну скаргу) для відновлення порушених прав.		х			х	х	Проведення модульного контролю; опитування, вирішення практичних завдань

2. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з	Лаб.		
Тема 1. Конституційне право як галузь права та наука 1. Поняття, предмет і метод конституційного права. 2. Система конституційного права: норми, інститути, джерела. 3. Конституційно-правові відносини та їх суб'єкти. 4. Поняття «цифрової конституції» та електронного урядування (e-Government).	2/2			3/6	1-15, 16-40
Тема 2. Теорія Конституції та конституційний розвиток України 1. Поняття, юридичні властивості та функції Конституції. 2. Історія конституційного процесу в Україні (від Пилипа Орлика до 1996 року). 3. Порядок внесення змін до Конституції України (Розділ XIII).	2	2/2		3/6	1-15, 16-40, 46
Тема 3. Конституційний лад України та сталий розвиток 1. Засади конституційного ладу як фундамент	2			3/6	1-15, 16-40, 47, 53

соціальної держави. 2. Екологічна безпека та «зелений перехід» у конституційному вимірі. 3. Соціальна держава: конституційні параметри та сучасні виклики.					
Тема 4. Конституційні засади народовладдя 1. Поняття та форми безпосередньої демократії. 2. Вибори: поняття, види та принципи виборчого права. 3. Референдум як інститут прямого народовладдя. 4. Електронні петиції як інструмент конституційного впливу. 5. Цифрова участь громадян у законотворчому процесі.	2/2	2		3/6	1-15, 16-40, 54
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини і громадянина 1. Громадянство України: поняття, підстави набуття та припинення. 2. Класифікація конституційних прав, свобод і обов'язків. 3. Механізми захисту прав людини (Омбудсмен, ЄСПЛ).	2	2/2		3/6	1-15, 16-40, 41, 42, 43, 45
Тема 6. Конституційні основи соціального захисту 1. Право на соціальний захист (ст. 46 Конституції): зміст та гарантії. 2. Конституційне право на охорону здоров'я та медичну допомогу. 3. Роль держави у забезпеченні гідного рівня життя.	2	2		3/6	1-15, 16-40
Тема 7. Законодавча влада: Верховна Рада України 1. Правовий статус Верховної Ради України. 2. Повноваження та структура парламенту. 3. Законодавчий процес: основні стадії.	2/2			3/6	1-15, 16-40
Тема 8. Президент України — глава держави 1. Місце Президента в системі органів державної влади. 2. Порядок обрання та вступу на посаду. 3. Повноваження Президента та підстави їх припинення (імпічмент).	2	2/2		3/6	1-15, 16-40
Тема 9. Виконавча влада: Кабінет Міністрів України 1. Порядок формування, склад та структура Уряду. 2. Компетенція Кабінету Міністрів України. 3. Система центральних органів виконавчої влади та місцеві держадміністрації.	2	2		3/6	1-15, 16-40
Тема 10. Конституційні основи судової влади 1. Принципи організації судової влади та здійснення правосуддя. 2. Система судів загальної юрисдикції. 3. Статус суддів та Вища рада правосуддя.	2/2	2		3/6	1-15, 16-40

4. Електронний суд: конституційні гарантії доступності правосуддя.					
Тема 11. Конституційний Суд України 1. Правовий статус та склад Конституційного Суду. 2. Повноваження: конституційний контроль та офіційне тлумачення. 3. Інститут конституційної скарги. 4. Роль Конституційного Суду у захисті соціальних пілґ та гарантій.	2	2/2		3/6	1-15, 16-40, 41
Тема 12. Прокуратура та адвокатура в системі конституційного права 1. Конституційні функції прокуратури України. 2. Правові засади діяльності адвокатури. 3. Система безоплатної правничої допомоги.	2			3/6	1-15, 16-40
Тема 13. Основи національної безпеки та оборони 1. Рада національної безпеки і оборони (РНБО): статус та функції. 2. Збройні Сили України в конституційній системі. 3. Правові режими надзвичайного та воєнного стану.	2	2		4/7	1-15, 16-40, 44
Тема 14. Правові режими: воєнний стан та соціальна стійкість 1. Конституційні обмеження прав людини в умовах воєнного стану. 2. Соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб (ВПО). 3. Цифрові сервіси для постраждалих від збройної агресії (єВідновлення).	2	2		4/7	1-15, 16-40, 52
Тема 15. Муніципальне право та децентралізація соціальних послуг 1. Поняття місцевого самоврядування як основи народовладдя. 2. Реформа децентралізації: передача соціальних повноважень на місця. 3. Європейська хартія місцевого самоврядування та соціальні стандарти громад.	2	2		4/6	1-15, 16-40, 44, 48, 49, 50
Тема 16. Система місцевого самоврядування в Україні 1. Територіальна громада як базовий суб'єкт самоврядування. 2. Сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. 3. Статус сільського, селищного, міського голови.	2			4/6	1-15, 16-40, 44, 52
Тема 17. Матеріальна та фінансова основа самоврядування 1. Комунальна власність: об'єкти та порядок управління. 2. Місцеві бюджети та джерела їх формування. 3. Місцеві податки і збори.	2	2		4/6	1-15, 16-40, 51
Тема 18. Повноваження органів місцевого	2			4/6	1-15, 16-40

самоврядування 1. Власні (самоврядні) повноваження. 2. Делеговані повноваження органів виконавчої влади. 3. Сфери діяльності: ЖКГ, освіта, охорона здоров'я, благоустрій.					
Тема 19. Соціальні повноваження органів місцевого самоврядування 1. Організація надання соціальних послуг у громаді. 2. Співпраця громад у сфері соціального забезпечення. 3. Опіка, піклування та захист прав дитини на місцевому рівні.	2	2		4/6	1-15, 16-40, 44
Тема 20. Соціальне партнерство та громадянське суспільство 1. Взаємодія громад із громадськими організаціями (ГО) та благодійними фондами. 2. Волонтерство у громадах: правове регулювання та підтримка. 3. Соціальне підприємництво як інструмент розвитку територій.	2			4/6	1-15, 16-40, 51
Тема 21. Кадрове забезпечення самоврядування та цифрова грамотність 1. Служба в органах місцевого самоврядування: правовий статус. 2. Етичні кодекси посадових осіб та запобігання корупції. 3. Вимоги до цифрових компетенцій працівників соціальних відділів.	2	2		4/6	1-15, 16-40
Тема 22. Безпосередня демократія в громадах 1. Місцеві референдуми та загальні збори громадян. 2. Бюджет участі (громадський бюджет) у цифровому форматі. 3. Органи самоорганізації населення (ОСН).	2	2		4/6	1-15, 16-40, 54
Всього за весняний семестр	44/8	30/8		76/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН 1. Вільно оперувати нормами Конституції України та міжнародних актів для аналізу правомірності надання соціальних послуг, пільг та гарантій, а також забезпечувати їх реалізацію з дотриманням принципів недискримінації та верховенства права.	- проведення лекційних та практичних занять мультимедійними презентаціями	18/4	- опрацювання незнайомих (нових) термінів та складання власного термінологічного словника; - додаткове опрацювання лекційного матеріалу	19/34

ДРН 2. Правильно визначати співвідношення громадянського суспільства і правової держави, давати правовий аналіз конкретних правовідносин, правильно аналізувати види і зміст зобов'язань, знати конституційно-правові основи територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні	вивчення правових норм, судових рішень, актів суб'єктів владних повноважень, їх аналіз та систематизація	18/4	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	19/34
ДРН 3. Аналізувати принципи і структуру організації та діяльності державних органів, аналізувати державно-управлінські відносини, правильно орієнтуватися в основних положеннях правових норм, знати положення конституційного закріплення місцевого самоврядування в Україні	- ознайомлення студентів з практичними аспектами діяльності суб'єктів владних повноважень; - ознайомлення студентів з особливостями взаємодії суб'єктів владних повноважень як між собою, так і з фізичними та юридичними особами	19/4	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	19/33
ДРН 4. Аналізувати особливості функціонування системи соціального забезпечення в умовах кризових ситуацій, розробляти алгоритми підтримки вразливих верств населення (зокрема ВПО) та використовувати правові механізми (включаючи конституційну скаргу) для відновлення порушених прав.	— ознайомлення студентів з нормативною базою, що регулює складання та оформлення документів правового характеру та її використання; — використання практичного досвіду для створення у студентів практичних навичок поводження з документами правового характеру;	19/4	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	19/33
Всього годин		74/16		76/134

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

Методи сумативного оцінювання Осінній семестр (іспит)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль 1	35 балів/35%	До 7 тижня
Практичне заняття 1. Теорія Конституції та конституційний розвиток.	5 балів /5%	1 тиждень
Практичне заняття 2. Конституційні засади народовладдя.	5 балів /5%	2 тиждень
Практичне заняття 3. Конституційно-правовий статус людини і	5 балів /5%	3 тиждень

громадянина.		
Практичне заняття 4. Конституційні основи соціального захисту.	5 балів /5%	4 тиждень
Практичне заняття 5. Президент України – глава держави	5 балів /5%	5 тиждень
Практичне заняття 6. Виконавча влада: Кабінет Міністрів України	5 балів /5%	6 тиждень
Практичне заняття 7. Конституційні основи судової влади	5 балів /5%	7 тиждень
Модуль 2	35 балів/35%	15 тижня
Практичне заняття 8. Конституційний суд України	3 балів /3%	8 тиждень
Практичне заняття 9. Основи національної безпеки та оборони	3 балів /3%	9 тиждень
Практичне заняття 10. Правові режими: воєнний стан та соціальна стійкість	3 балів /3%	10 тиждень
Практичне заняття 11. Муніципальне право та децентралізація соціальних послуг	3 балів /3%	11 тиждень
Практичне заняття 12. Матеріальна та фінансова основа самоврядування	3 балів /3%	12 тиждень
Практичне заняття 13. Соціальні повноваження органів місцевого самоврядування	3 балів /3%	13 тиждень
Практичне заняття 14. Кадрове забезпечення самоврядування та цифрова грамотність	3 балів /3%	14 тиждень
Практичне заняття 15. Безпосередня демократія в громадах	3 балів /3%	15 тиждень
Виконання індивідуальної роботи (підготовка, презентація, захист)	11 балів/11%	До 15 тижня
Іспит	30 балів/30%	За розкладом

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Практична робота 1-7	0-1 бал	2-3 бали	3-4 балів	5 балів
	<i>Практична робота не виконана або виконана не вірно</i>	<i>Виконані не всі завдання практичної роботи</i>	<i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>Всі завдання практичної роботи виконано на високому рівні. Студент продемонстрував повне розуміння та правильне застосування принципів академічної доброчесності, провів якісний аналіз та аргументував свої висновки без помилок.</i>
Практична робота 8-15	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали
	<i>Практична робота не виконана або виконана не вірно</i>	<i>Виконані не всі завдання практичної роботи</i>	<i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо</i>	<i>Всі завдання практичної роботи виконано на високому рівні. Студент продемонстрував</i>

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

			<i>орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>повне розуміння та правильне застосування принципів академічної доброчесності, провів якісний аналіз та аргументував свої висновки без помилок.</i>
Виконання індивідуальної роботи (підготовка, презентація, захист)	<2 балів	3-6	7-10 балів	11 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному завданні не виконано</i>	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано з помилками</i>	<i>Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано</i>	<i>Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано</i>

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основна література

1. Батан Ю. Д. Порівняльне конституційне право : навч.-метод. посібник. / Ю. Д. Батан; НУ «ОЮА». Одеса: Фенікс, 2022. 137 с.
2. Верлос Н. В. Конституційне право: навчальний посібник у схемах і таблицях для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності "Право" освітньо-професійної програми "Право" : в 2 ч. Ч. 1. Запоріжжя: ЗНУ, 2023. 180 с.
3. Качурінер В. Л. Конституційне право України: навчально-методичний посібник / В. Л. Качурінер, А. О. Згама. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 258 с. Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/24206>
4. Конституційне право: навчальний посібник / За редакцією В. О. Кучера. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 452 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/8388/1/%d0%9a%d0%9f_%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82.pdf --
5. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
6. Конституційне право України. Повний курс: Навчальний посібник / за загальною редакцією Совгиря О.В., Шукліна Н.Г. Видавництво: Юрінком Інтер. 2023. 556 с.
7. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспиту. 10-е видання, доп. та перероб. / Ю.Г. Барабаш, Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин; Харків: Право, 2024. 370 с.
8. Конституційно-правові та теоретичні засади модернізації українського парламентаризму в умовах реалізації європейського вибору: монографія / за редакцією Ю. С. Шемшученка, О. В. Скрипнюка, А. Р. Крусян, О. В. Батанова. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 444 с.
9. Конституція України. Науково-практичний коментар / [редкол.: Р. О. Стефанчук (співголова), О. В. Петришин (співголова), Ю. Г. Барабаш та ін.; вступ. сл. В. Зеленського]; за заг. ред. Р. О. Стефанчука й О. В. Петришина; Нац. акад. прав. наук України; Конст. Суд України. Харків: Право, 2024. 1176 с.
10. Назар Т. Я., Павлович-Сенета Я.П., Лепіш Н.Я. Організація діяльності місцевих органів публічної влади в Україні : навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 264 с.
11. Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці : навч. посіб. для студентів магістратури вищої освіти другого (магістерс.) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спец. 081 «Право» / Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Г. В. Берченко та ін. Харків : Право, 2023. 368 с.
12. Савчин М. Конституція: люди та інституції (SWOT-коментар): монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 680 с.
13. Савчин М. В. Порівняльне конституційне право : підручник. 3-тє вид., допов. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 596 с.
14. Тертишник В. М. Конституція України: науково-практичний коментар / В. М. Тертишник. Київ: Алерта, 2022. 430 с.
15. Шаповал В. М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 464 с.

Нормативно-правові акти

16. Конституція України від 28 черв. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
17. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
18. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>

19. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
20. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
21. Про Державний Гімн України : Закон України від 06.03.2003 р. № 602-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/602-15#Text>
22. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
23. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
24. Про військово-цивільні адміністрації : Закон України від 03.02.2015 р. № 141- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>
25. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 26.01.2021 р. № 1135-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>
26. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>
27. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
28. Про комітети Верховної Ради України : Закон України в ред. від 22.12.2005 р. № 116/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-вр#Text>
29. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
30. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>
31. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
32. Про порядок вирішення окремих питань адміністративно-територіального устрою України : Закон України від 28.07.2023 р. № 3285-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3285-20#Text>
33. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим : Закон України від 02.03.2000 р. № 1524-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1524-14#Text>
34. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 05.03.1998 р. № 183/98- ВР. URL <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/183/98-вр#Text>
35. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>
36. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>
37. Про статус народного депутата України : Закон України в ред. від 22.03.2001 р. № 2328-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>
38. Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України : Закон України від 19.12.2019 р. № 400-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/400-20#Text>
39. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр#Text>
40. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

Додаткова література:

41. Мілова Т.М., Трошкіна К.Є. Захист прав людини через призму практики Конституційного Суду України. Актуальні проблеми правознавства. 2025. Випуск 1 (41). С.209-214.

42. Роговенко О. В., Лозін А.О. Інститут омбудсмена як гарант захисту цифрових прав людини в Україні: сучасні виклики та зарубіжний досвід. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Випуск 5. Ч.1. С. 134-139. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.1.23>
43. Роговенко О. В., Коваленко Е.В. Конституційно-правові основи права на інформацію: український досвід. *Науковий вісник УжНУ. Серія Право*. 2025. Випуск 91. Ч. 1. С. 247- 252 DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.36>
44. Роговенко О. В., Різніченко Ю.К. Діяльність місцевого самоврядування та рівень довіри громадян до місцевої влади в умовах воєнного стану. *Право і суспільство*. 2025. №5. Т.2. С. 12-19 DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.5.2.2>
45. Роговенко О.В., Бондар Н.А., Кузнецова М.Ю. Спеціалізований омбудсман як інститут захисту екологічних прав людини: міжнародний досвід та українські реалії. *Порівняльно-аналітичне правознавство*. 2025. № 4. С. 232-236 DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.1.38>
46. Роговенко О.В. Забезпечення конституційного права власності на землю та урегулювання спірних питань у сфері земельно-майнових відносин: історичний аспект. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2024. №4. С.33-39 DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-4-6>
47. Роговенко О.В. Правове забезпечення екологічних прав людини в умовах сталого розвитку. Приватне та публічне право. 2024. №4. С.20-25. DOI 10.32782/2663-5666.2024.4.4 http://pp-law.in.ua/archive/4_2024/6.pdf
48. Кравченко І.О., Роговенко О.В. Контроль – як правовий інструмент у боротьбі з корупцією в умовах сталого розвитку громад. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2023. Випуск 36. С. 505-511 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10342360>
49. Кравченко І.О., Роговенко О.В. Щодо забезпечення сталого розвитку місцевого самоврядування: баланс аспектів. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. 2023. Випуск 37. С. 167-174 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8019729>
50. Нежевело В.В., Роговенко О.В., Петрова Н.О., Мироненко А.О., Розвиток земельних відносин у контексті реформування місцевого самоврядування. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2023. Серія ПРАВО. Випуск 78: частина 1. С. 359-363.
51. Термінологічний довідник (глосарій) з конституційного права українською та англійською мовами (для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право»; 293 «Міжнародне право») ступеня освіти «Бакалавр» / укл. І. С. Щебетун, Е. М. Деркач; за заг. ред. І. С. Щебетун. Донецький національний університет імені Василя Стуса. Вінниця, 2023. 62 с.
52. Шестернін А.В., Роговенко О.В. Роль органів місцевого самоврядування у забезпеченні національної безпеки України. Молодий вчений. 2024. №3 (127). С. 85-89. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-3-127-13>
53. Vysotskyi D., Kulyk S., Gavrylenko V., Rohovenko O. The role of national innovation systems in global innovation ecosystems. *International Journal of Ecosystems and Ecology Science*, 2025, 15(1), pp. 329–340. <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-105001651624&origin=recordpage> DOI 10.31407/ijeess15.137
54. Dzhepa Y, Boiko V, Kaliuzhna S, Kubrak O, Rohovenko O. Legal challenges of the post-third wave of democracy: The European Union. *Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias*. 2024; 3:1229. <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.1229>
55. Sambor M. Local self-government powers: on content and correlation with related concepts. *Law and Safety*. 2024. No. 2 (93). P. 87–95